

Region Norrbotten sammanställer nedan synpunkter på kommissionens riktlinjer för statligt regionalstöd, referensnummer HT.4131

Region Norrbotten:

- Konstaterar att den största förändringen i riktlinjerna är att det är nästintill en **fördubbling** av hur stor andel av befolkningen i Sverige som ska nås av regionalstöden.
- Befarar en **risk för reducering av stöd till glest befolkade områden**.
- Ser ett **behov av tillskjutande av medel** i paritet med utökningen av stödområden.
- Ser ett behov av **olika** regelverk, mått för bedömning och budgetar för stöd till glest befolkade områden respektive stöd till icke förhandsdefinierade stödområden.
- **Saknar ett konsekvent förhållningssätt** vad gäller **regionalstödens särskiljning** från andra former av stöd, då avgränsningen till respektive syfte saknas.
- Befarar att **glesbygdsperspektivet** kommer **urholkas** ur stödsystemet.
- Ser ett behov av att se över **relevanta mått** för respektive insats.
- Ser det som viktigt att riktlinjerna **synkroniseras, harmoniseras och förankras** med arbetet gällande utformning och översyn regionalstödskartor och regelverk som är kopplat till riktlinjerna.
- Ser det som viktigt att göra **djupa analyser** vid översyn av stödområdena, kopplat till Covid-19, så **insatser** kan sättas där stöd kan vara **avgörande för att ett geografiskt område ska kunna återhämta sig efter krisen**.
- Noterar att resonemang rörande **avfolkning** är borttagen i vissa delar av riktlinjerna, vilket även där signalerar att gleshetsperspektivet urholkas.
- Anser att notifieringsnivåerna är rimliga, men **notifieringsprocesserna bör ses över** för att korta tidsramarna.
- Ser ett behov av att se över regelverket för **fiske - och vattenbrukssektorn** innan begränsningar för denna sektor sätts i riktlinjerna.

En väsentlig förändring för Sveriges del är att det nästan är en **fördubbling** av hur stor andel av befolkningen som de statliga regionalstöden ska nå. Enligt tidigare riktlinjer skulle regionalstödet täcka 12,26% av befolkningen i Sverige och omfattades endast av förhandsdefinierade områden. I det nya förslaget visar riktlinjerna att stöden ska täcka ungefär samma folkmängd vad gäller de förhandsdefinierade områdena, men ytterligare 9,32 % av befolkningen i så kallade icke förhandsdefinierade områden. Denna utökning av täckning befarar Region Norrbotten skulle medföra en **risk att stöd till glest befolkade områden reduceras**. Därför bör **medel** för insatserna **tillskjutas** och tydligt **avgränsas till respektive syfte**. Detta i form av **olika regelverk, mått för bedömning och budgetar**.

I inledningen, punkt 4 klargörs det att **syftet med geografisk utveckling särskiljer regionalstöd från andra former av stöd**, t.ex. stöd till forskning, utveckling och innovation, sysselsättning, utbildning, energi eller miljöskydd, som främjar andra mål av gemensamt intresse. Region Norrbottens tolkning av stöden till de icke förhandsdefinierade områdena, som utgör ungefär hälften av stödets täckning är att dessa till stor del kan inbegripa just andra mål av gemensamt intresse. Region Norrbotten **saknar** därmed ett **konsekvent förhållningssätt vad gäller regionalstödens särskiljning från andra former av stöd** samt **befarar att glesbygdsperspektivet kommer urholkas** ur stödsystemet

Med **mått som låg BNP per capita och låg sysselsättning ställs** dessa i **motsättning** till de mått som är **relevanta för glest befolkade områden**, där regionalstödet ursprungliga fokus varit. De insatser som är relevanta för områden med låg BNP per capita och låg sysselsättning bör ha ett anpassat regelverk och separat budget för detta.

Ett nationellt uppdrag kommer att vara att utforma en ny **regionalstödskarta**. Där är det viktigt att man från nationellt håll samlar in **synpunkter från Regionerna**. Riktlinjerna tar upp att det sedan ska göras en **översyn av regionalstödskartorna**, för att täcka de medlemsstater som **drabbats hårdast** av krisen som har orsakats av utbrottet av **COVID-19**. Även här vill Region Norrbotten redan nu betona **vikten av att göra en djup analys**, som inte bara tar i beaktande antal konkurser, antal varslade eller annan numerär statistik, utan även tar i beaktande var **insatser** kan vara **avgörande för att ett geografiskt område ska kunna återhämta sig efter krisen**. I gleset befolkade områden kan både konsekvenserna och insatserna vara mer avgörande ur ett utvecklingsperspektiv, både för samhället och för individerna än vid mer urbana områden.

Region Norrbotten kan även konstatera att skrivningen där avfolkning i gleset befolkade områden är borttagen under rubriken driftsstöd, vilken även här signalerar att glesbygdsperspektivet kommer i skymundan. Region Norrbotten befarar att med de föreslagna justeringarna i riktlinjerna så kommer stödsystemet mer och mer vridas mot ett urbant fokus, där kompensation för de sämre förutsättningarna som råder för företag med verksamhet i gleset befolkade områden glöms bort och styrmåtten baseras på numerär statistik, **utan hänsyn till konsekvenser av avfolkning**.

Region Norrbotten ser det som **viktigt att riktlinjerna synkroniseras, harmoniseras och förankras** med arbetet med utformning och översyn av **regionalstödskartor, regelverk** för försumbart stöd, samt andra regelverk som är avhängiga utförandet av arbetet som är kopplat till riktlinjerna.

Vid större stöd som inbegriper anmälan och **notifiering** ser Region Norrbotten regelverk och **nivåer** som **rimliga**. **Processerna** för anmälan och notifiering bör däremot ses över, så investeringsprojekt inte förskjuts. Möjliga förbättringar är exempelvis att öppna upp för att starta upp notifieringsprocessen via föransökan.

Region Norrbotten ser att **fiske - och vattenbrukssektorn** fortfarande är begränsad att ge stöd till. Det regelverk som styr fiske - och vattenbrukssektorn har sin grund i att skydda och bevara öppna biologiska system. Region Norrbotten ser därför ett behov av att se över det regelverket, samt kopplingen till riktlinjerna i syfte att **möjliggöra stöd till bearbetning och saluföring av produkter baserade på fisk och andra livsmedel som produceras i vatten**, samt **öppna upp för stöd till produktion av livsmedel i slutna vattenbaserade system inom ramen för gruppundantaget**. Detta bör göras innan begränsningen befästs i riktlinjerna.